

2687-5640

PREMIUM E-JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Yıl / Year : 2021
Cilt / Volume : 5
Sayı / Issue : 14
ss / pp : 234-242

<http://dx.doi.org/10.37242/pejoss.2136>
Araştırma Makalesi / Research Article
Makale Geliş / Received : 15.05.2021
Yayınlama / Published : 30.06.2021

Prof. Dr. Perihan GÖZÜM

Ardahan Üniversitesi Çıldır MYO, Ardahan/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-1174-8500>

COVID 19 SALGINI DÖNEMİNDE KAMU ÇALIŞANLARININ DEPRESYON EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ (ARDAHAN İLİ ÖRNEĞİ)*

Özet

Bu araştırmanın odak noktası kamu çalışanlarının Covid 19 salgını döneminde depresyon eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla yapılan anket çalışmasıyla bazı değişkenlere bağlı olarak depresyon eğilim etkileri incelenmeye çalışılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistikler olan aritmetik ortalama, frekans, standart sapma ve yüzde değerlerine bakılmıştır. Bu çalışma için parametrik analizlerin yapıp yapılmayacağını belirlemek için öncelikle ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında Beck depresyon ölçeğinin her bir maddesinden elde edilen ortalama puanlar sonucunda (depresif belirti yok) sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kamu çalışanlarının Covid-19 salgını döneminde depresyon eğilimlerinin bulunmadığını söyleyebiliriz. Kamu çalışanlarının depresyon eğilimlerini cinsiyet değişkenine göre değerlendirdiğimiz de anlamlı fark göstermemiştir. Kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini yaş, hizmet süresi, kadrosu, eğitim durumu ve boş zaman tercihi değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı fark görülmemiştir. Kendini tanımlama değişkeni ile ilgili analiz sonuçlarına bakıldığında ise kendini sınırlı ve çabuk parlayan olarak tanımlayan kamu çalışanlarının depresyon eğilimleri kendini sessiz sakin, sosyal ve dışa dönük, hiperaktif olarak tanımlayan kamu çalışanlarına göre anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Covid 19 Salgını, Depresyon, Kamu Çalışanları.

DETERMINATION OF DEPRESSION TENDENCIES OF PUBLIC EMPLOYEES DURING THE COVID-19 PANDEMIC (ARDAHAN PROVINCE EXAMPLE)

Abstract

This research focuses on the determination of depression tendencies of public employees during the Covid-19 pandemic. In line with this objective, the impacts of some variables on depression tendency were tried to be investigated through a questionnaire study. In the analysis of the research data, descriptive statistics such as arithmetic mean, frequency, standard deviation, and percentage values were considered. It was first examined whether the scale data displayed normal distribution in order to determine whether parametric analysis would be performed for this study. Considering the research results, the outcome "no depressive symptoms" was reached as a result of the average scores obtained from each item of the Beck Depression Inventory. Accordingly, we can express that public employees have not had depression tendencies during the Covid-19 pandemic. No significant

*Bu çalışma 19-21.04.2011 tarihinde 5. Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresinde (ICAR) sözel ve özet sunulan bildiriler kitabında yayınlanan "Covid 19 Salgını Döneminde Kamu Çalışanlarının Depresyon Eğilimlerinin Belirlenmesi (Ardahan İli Örneği)" başlıklı Perihan Gözüm tarafından sunulan sözlü olarak sunulan bildiriden genişletilerek hazırlanmıştır.

difference was observed when we evaluated the depression tendencies of public employees according to the gender variable. No significant difference was observed between the groups in terms of the depression tendencies of public employees during the Covid-19 pandemic period according to the variables of age, period of service, tenure, educational background, and leisure time preference. Considering the analysis results regarding the self-definition variable, it was observed that the depression tendencies of public employees who define themselves as irritable and quick-tempered were found to be significantly higher than those of public employees who defined themselves as quiet, social and extrovert, and hyperactive.

Keywords: Covid-19 Pandemic, Depression, Public Employees.

1. Giriş

Today's Çin kaynaklı yeni tip koronavirüs (Covid-19), küresel bağlamda ülkeler arası ilişkileri etkilediği gibi aynı zamanda toplumsal ve sosyolojik bağlamda yeni değişim ve gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur, olmaya da devam edecektir. Tüm dünyayı etkilediği gibi ülkemizi de etkisi altına olan salgın, bireysel ve toplumsal düzlemde hayatın merkezine yerleşmeye başladı. Dünya Sağlık Örgütü Covid 19'u dünya çapında salgın olarak ilan edilmesi ile üretimden tüketime, siyaset ve toplumsal alana, dini ritüellerden iktisadi boyuta kadar etkili bir süreç olacağı anlaşılmaya başlanmıştır (Karaca vd., 2020: 1812). Çin'in Wuhan kentinde "iki bin on dokuz" (2019) on birinci ayında Covid 19'un tespit edilmesiyle ortaya çıkan hızla ter küremizi küresel bir hızla yayılan pandemi etkisi gösteren bu salgın, halen etkisini hissettiren eski normalleri değiştiren Covid 19 pandemisi uzun bir zaman diliminde dünyamızı etkisi altında tutacağı uzmanlar tarafından ön görülmektedir (Lu vd., 2020:1). Covid-19 salgını, küresel bir sorun olarak sağlık ve sosyal hayatı etkisi altına alan büyük bir kriz etkisini tüm dünyada hissettirmektedir. Salgının yayılma hızı bütün ulus devletler için büyüyen işsizlik ekonomik sıkıntılar beraberinde getiren tüm dünyayı etkisi altına alan büyük bir sorun haline gelmiştir. Bazı ülkelerde salgın kaynaklı sosyal hayatı etkileyen kısıtlamalar toplu gösteriler ve isyanlar haline geldiğinden derhal çözülmesi gereken bir sağlık sorunudur. (Kara, 2020:29). Salgının yayılma hızını geciktirmek için küresel bazda bütün ülkelerin sağlık bakanlıklarıyla eşgüdüm halinde çalışan kolluk ve idari birimler sosyal bazı tedbirler uygulamaktadır. Bu öngörülemeyen salgın ve yayılma hızı hızla bulaş halini devam ettirdiği gibi ölümlere de neden olmaktadır (Özlü ve Öztaş, 2020:469). Covid 19 pandemisi ölüm ve yayılma hızı dışında insanların ruhsal yapısını da etkileyen ve hastanelere erişimde diğer hastalıkların tedavisinde engel durumdadır. Kanser, diyabet, diyaliz ve diğer hastalıkları taşıyan hastaların sürdürdükleri tedavileri de etkileyen ve hazırlıksız bazı devletlerin sağlık sektörlerini iş göremez hale getiren bu hastalık sosyal bir korku iklimi oluşturmuştur. (Erdoğan ve Hocaoglu, 2020:436).

Depresyon son 30 yıldır büyük artış göstermektedir. Dünya çapında yapılan araştırmalara baktığımız zaman depresyon her geçen gün arttığını görmekteyiz. Dünya sağlık örgütü (WHO) küresel olarak halkların %3-5'inin, ortalama 150-250 milyon insanın farklı seviyelerde depresyon belirtilerine gösterdiğini belirtmiştir (Baltaş ve Baltaş, 1998:25). Yaşamdan haz alamama, umutsuzluk, kararsızlık, isteksizlik, öz saygıda azalma şeklinde kendini gösteren duygu durumuna depresyon denir (Alper vd., 1997:61). Milattan önce 4. yy'da depresyonun tarihsel sürecine bakıldığında, "tıbbın babası" olarak nitelendirilen, Hippocrates'e kadar depresyondan bahsedilebilir. Hippocrates, akıl hastalıklarının, doğaüstü varlık yâda güçler tarafından olmadığını, yaşam sırasında dış eklen ve doğal sebeplerle depresyonun oluştuğu kanaatini ortaya koymuştur. Depresif davranışları ve nedenlerini açıklarken insan dalağını tarafından salgılanan kara safranın meydana gelmesi sonucu depresyonun oluştuğu yargısına varmıştır. "Melan" kara, "koli" de safra manalarının birleşmesi sonucunda melankolinin oluştuğunu ortaya atmıştır. Depresyon, ruhsal sıkıntıların

ve psikososyal stresin bedensel belirtilerle ifade edilmesidir (Rosen ve ark. 1987).Genel nüfusta yaygın olup, temel sağlık hizmetlerinde görülme oranlarının %20-30 arasında olduğu bildirilmektedir (Kesebir, 2004:15). Depresyon temelde mutsuzluk hastalığıdır. Bireylerin neşesiz karamsar, isteksiz hissetmesi ve daha önce bireylerin kolayca yaptıkları işleri gözünde büyüme yâda zor gelmesi zorlanması olarak da tanımlanır. Depresif davranışlar sergileyen bireyler öz güven kaybı yaşarlar ayrıca, dikkat dağınıklığı ve yaptıkları yâda izledikleri olayları algılamakta zorlanırlar (Metee, 2008:5). Bilimsel araştırmalar özellikle depresyonu 20.yy'da hızla artan bir olgu olarak ortaya koymaktadır (Williams ve Neighbors, 2007:151). Depresyonun daha iyi tanınan bir ruhsal bozukluk olması ve toplum tarafından bir sağlık sorunu olarak algılanması zamanla ilgili kliniklere başvuruları arttırmaktadır. Bu artış sağlık hizmetlerinde yaşanan gelişmelerle ilişkili hale getirmiştir (Cimilli, 2001:158).Depresyon ve anksiyete bozuklukları tıbbi hastalıkların en sık görülenlerindedir. Çoğu klinisyen depresyonun bilinen formlarından haberdar olmasına rağmen, depresyon fark edilmekte zorlanılan ve karmaşık formlarda görülebildiği için tanı koymakta güçlük çekilebilir anksiyete tanısı ise daha kolay koyulabilmektedir. Depresyon ve anksiyete sıklıkla birlikte görülür. Depresyon ve anksiyete bozuklukları diğer tıbbi hastalıklarla da çok sık birliktelik gösterirler ve birliktelik gösterdikleri hastalıkların seyrini ve tedavi yanıtını olumsuz olarak etkilerler (Karamustafalıoğlu ve Yumrukçal, 2011:66). İnsanlarla birebir ilişki içinde çalışmayı gerektiren meslekleri yürütenlerde sık görülen bir tür stres olan “tükenmişlik” kavramı ilk kez (Taycan, vd., 2006). Bedensel hastalığı olanlarda major ya da minör depresyonun morbidite ve mortalite üzerine belirgin etkileri olmaktadır (Rouchell, vd., 2002:321). Depresyon, bebeklikten yaşlılığa; her yaş cinsiyet ve ekonomik düzeyde görülebilir. Yeni doğduğu zaman sağlık sorunlarından dolayı hastanede annesinden uzak kalan bebeklerin buna bir karşılık olarak analitik depresyon, ileri yaşlarda kendi canına kıyma, daha da ileri yaşlarda ise farklı belirtilerle kendisini gösterir. Uyku sorunları, kişinin yapısının kederli olması, kendi canına kıyma gibi düşünceler yaş ilerlese bile varlığını korurlar (Adasal, 1973:12).

2. Method

2.1.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Ardahan ilinde bulunan Defterdarlık İl Müdürlüğü 27, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 43, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 33, Milli Eğitim İl Müdürlüğünde 41 çalışan 57 kadın 87 erkek olmak üzere toplam 144 kamu personeli 2020 yılı kasım ayı Covid 19 salgını döneminde, rastgele (random) metoduyla seçilerek, gönüllülük esasına göre çalışmanın evrenini oluşturmuşlardır.

2.2.Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcılara anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmada, yedi adet demografik soru yanında, ayrıca gönüllü onam formu oluşturulmuştur. Çalışmada ölçek olarak, Beck (1961) tarafından geliştirilen ve (Hisli, 1989) tarafından Türkçe 'ye çevrilerek geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında kullanılan Beck Depresyon Envanteri ile ölçümlenmiştir. Ölçek 21 soru ile 3 boyutu ölçümlemek üzere yapılandırılmıştır. Veri toplama formları, kamu çalışanlarıyla yüz yüze görüşülerek (Covid 19 salgınından dolayı sosyal mesafe ve maske kuralına bağlı kalarak) araştırmanın amacı açıklanıp, onamları alındıktan sonra doldurulacaktır. Ayrıca kamu çalışanlarının yalnız kendi bilgilerini yazmaları, birbirlerinden etkilenmemeleri konusunda da açıklama yapılarak uygulanmıştır.

2.3.Araştırmanın Analizi

Araştırmada toplanan verilerin analizi için SPSS 21.0 programından yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistikler olan aritmetik ortalama, frekans, standart sapma ve yüzde değerlerine bakılmıştır. Bu çalışma için parametrik analizlerin yapıp

yapılmayacağını belirlemek için öncelikle ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Analiz sonucunda normal dağılım grafikleri ile birlikte basıklık (kurtosis) -0,094 ve çarpıklık (skewness) 0,806 değerleri hesaplanmıştır. Normal dağılım analizi sonucunda basıklık (kurtosis) -0,094 ve çarpıklık (skewness) 0,806 değerleri görüldüğü gibi Beck depresyon ölçeği için çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında yer almaktadır. Normal dağılım grafikleri de incelenmiş ve bu sonuçlara göre Beck depresyon ölçeğinden elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz. Buna göre ikili karşılaştırmalar için bağımsız T testi, çoklu karşılaştırmalar için Tek Yönlü Anova testi ve post hoc testi olarak Tukey testi kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini belirlemek için kullanılan Beck Depresyon Envanterinde bulunan 21 maddenin her biri 0,1,2,3 ile numaralanmış dört cümleyi içermektedir. “0” numaralı cümle, o maddede belirtilen depresif belirtilerin olmadığını gösterecek şekilde, diğer numaralarla başlayan cümleler ise o belirtinin gittikçe daha yoğun yaşandığını gösterecek şekilde yazılmıştır. Ölçekteki her bir soru için elde edilen ortalama puanlar 0’dan 3’e doğru 4’lü likert ölçek olarak yorumlanmıştır. Bu yorumlamada kullanılacak ölçek aralıkları aşağıdaki Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Beck Depresyon Ölçeği için 4 lü Likert Ölçek Aralıkları

Ağırlık	Seçenek	Sınırlar
0	Depresif belirti yok	0,00 – 0,75
1	Depresif belirti biraz var	0,76 – 1,50
2	Depresif belirti var	1,51 – 2,25
3	Depresif belirti çok var	2,26 – 3,00

Envanterden alınabilecek toplam puan 0 - 63 arasındadır. Türkiye’de bu ölçek kullanılarak yapılan çalışmalarda 12 ve altında alınan toplam puanın endişelenecek bir durum olmadığına, 13-16 arasında alınan toplam puanın da depresyon düzeyi açısından sınırdaki bir yerde bulunduğu işaret ettiği belirlenmiştir. Ancak 17-24 arası toplam puan alındıysa bu sonuç hafif düzeyde depresyon belirtileri yaşadığını göstermektedir.

2.4. Güvenirlilik Analizi

“Güvenirlilik; toplanan verilerin ne ölçüde tesadüfi hatadan (veya örnekleme hatasından) arındığını gösterir. Bunun için, ölçeğin farklı zaman veya gruplarda aynı sonuçları ne ölçüde verdiği önemlidir. Böylece ölçeğin birden fazla uygulaması ile sonuçların ne ölçüde tutarlı olduğu saptanır. İç tutarlılık güvenilirliği birden çok ifadenin, toplam değeri oluşturacak biçimde toplandığı ölçeklerin güvenilirliğinde kullanılır. Bu ölçek tipinde her ifade, kavramın bir bölümünü ölçer. Alfa katsayısı (Cronbach α), ölçek ifadelerinin farklı yollardan bölünmesi sonucu oluşur. Bu katsayı 0–1 arasında değişir ve 0,80 ve üstündeki değerler tatmin edici iç tutarlılık güvenilirliğidir.”

Bu araştırmada kullanılan 21 maddeden oluşan Beck depresyon ölçeğinin Cronbach α iç tutarlılık değeri 0,878 olarak belirlenmiştir.

Tablo 2 Beck Depresyon Ölçeği İçin Bu Çalışmada Elde Edilen Cronbach α İç Tutarlılık Değeri

	Cronbach's Alpha	N of Items
Depresyon Ölçeği	0,878	21

3. Bulgular

Tablo 3 Örneklem Grubuna Ait Demografik Bilgiler

		f	%
Yaş	20-25	10	6,9
	26-30	37	25,7
	31-35	34	23,6
	36-40	34	23,6
	41 ve üstü	29	20,1
Cinsiyet	Kadın	57	39,6
	Erkek	87	60,4
Kurumdaki hizmet süresi	0-1 yıl	44	30,6
	2-5 yıl	36	25,0
	6-10 yıl	24	16,7
	11-15 yıl	17	11,8
	16 yıl ve üstü	23	16,0
Kadrosu	Sözleşmeli	40	27,8
	Memur/Uzman	85	59,0
	Müdür/Yönetici	19	13,2
Eğitim durumu	İlköğretim	9	6,3
	Lise	24	16,7
	Lisans ve üstü	111	77,1
Boş zamanlarında ne yapmayı tercih eder?	Kitap okurum	69	47,9
	Sinemaya giderim	14	9,7
	Tarihi yerleri gezerim	37	25,7
	Eğlence mekânlarına giderim	24	16,7
Günlük hayatta kendini nasıl tanımlar?	Sessiz sakin	55	38,2
	Sosyal ve dışa dönük	58	40,3
	Hiperaktif (hareketli)	18	12,5
	Sinirli ve çabuk parlayan	13	9,0

Tablo 3 Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının demografik bilgilerinin verildiği Tablo 3'e göre araştırmaya katılan kamu çalışanlarının toplam %72,9'luk kısmı 26-40 yaş aralığında olup katılımcıların çoğunluğunun genç olduğunu söyleyebiliriz. Katılımcıların %60,4'lük çoğunluğu erkek çalışanlardır. Hizmet sürelerine bakıldığında toplam %55,6'sı 0-5 yıl aralığında görünmektedir. Katılımcıların %59,0'u memur/uzman, %27,8'i sözleşmeli ve %13,2'si müdür veya yönetici pozisyonundadır. Çalışanların %77,1'i lisans veya lisansüstü

mezunudur. Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının %47,9'u boş zamanlarında kitap okumayı, %25,7'si tarihi yerleri gezmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %40,3'ü kendini sosyal ve dışa dönük, %38,2'si sessiz sakin, %12,5'i hareketli, %9,0'u ise sınırlı olarak tanımlamıştır.

Tablo 4 Kamu Çalışanlarının Beck Depresyon Ölçeğinden Elde Edilen Ortalama Puanlar

	N	ORT	SS
Kendimi üzgün hissetmiyorum	144	0,48	0,73
Gelecekte umutsuz değilim	144	0,47	0,67
Kendimi başarısız görmüyorum	144	0,22	0,51
Her şeyden eskisi kadar zevk alırım	144	0,72	0,68
Kendimi suçlu hissetmiyorum	144	0,42	0,59
Cezalandırıldığımı düşünmüyorum	144	0,70	0,92
Kendimden hoşnudum	144	0,28	0,50
Kendimi diğer insanlardan daha kötü görmüyorum	144	0,42	0,69
Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok	144	0,15	0,39
Her zamankinden daha fazla ağladığımı sanmıyorum	144	0,59	0,93
Her zamankinden daha sınırlı değilim	144	0,49	0,84
Diğer insanlara karşı ilgimi kaybetmedim	144	0,54	0,73
Kararlarımı eskisi kadar kolay ve rahat verebiliyorum	144	0,46	0,67
Dış görünüşümün eskisinden daha kötü olduğunu sanmıyorum	144	0,26	0,60
Eskisi kadar iyi çalışabiliyorum	144	0,46	0,68
Eskisi kadar rahat uyuyabiliyorum	144	0,50	0,66
Her zamankine kıyasla daha çabuk yorulduğumu sanmıyorum	144	0,57	0,74
İştahım eskisinden pek farklı değil	144	0,36	0,59
Son zamanlarda pek fazla kilo kaybettiğimi sanmıyorum	144	0,13	0,39
Sağlığım beni pek endişelendirmiyor	144	0,26	0,53
Son zamanlarda cinsel yaşamımda dikkatimi çeken bir şey yok	144	0,49	0,78
Toplam depresyon puanı	144	8,97	7,61

Tablo 4 Bu araştırmada Beck depresyon ölçeğinden elde edilen ortalama puanlar ve toplam puan Tablo 4'de verilmiştir. 21 maddeden oluşan Beck depresyon ölçeğinin her bir maddesinden elde edilen ortalama puanlar 0-0,75 aralığında (depresif belirti yok) şeklinde ve toplam puan da $x=8,97$ olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını döneminde depresyon eğilimlerinin bulunmadığını söyleyebiliriz.

Tablo 5 Kamu Çalışanlarının Depresyon Eğilimlerini Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştıran T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	ORT	SS	t	P
Depresyon Toplam	Kadın	57	9,39	7,88	0,535	0,593
	Erkek	87	8,69	7,46		

Tablo 5 Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini cinsiyet değişkenine göre değerlendirdiğimiz T testi analiz sonuçları Tablo 4'de

verilmiştir. Yapılan T testi sonuçlarına göre kamu çalışanlarının depresyon eğilimleri cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermemiştir.

Tablo 6 Kamu Çalışanlarının Depresyon Eğilimlerini Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Değişken	Seçenekler	N	ORT	SS	F	P
Yaş	20-25	10	10,40	6,55	0,557	0,695
	26-30	37	9,35	8,33		
	31-35	34	9,53	8,06		
	36-40	34	9,09	7,56		
	41 ve üstü	29	7,17	6,67		
Hizmet Süresi	0-1 yıl	44	9,39	7,82	1,503	0,205
	2-5 yıl	36	7,61	7,60		
	6-10 yıl	24	8,67	6,79		
	11-15 yıl	17	12,71	7,42		
	16 yıl ve üstü	23	7,83	7,83		
Kadrosu	Sözleşmeli	40	7,98	6,92	1,690	0,188
	Memur/Uzman	85	9,89	7,83		
	Müdür/Yönetici	19	6,89	7,75		
Eğitim Durumu	İlköğretim	9	8,67	5,89	1,223	0,298
	Lise	24	6,79	6,64		
	Lisans ve üstü	111	9,46	7,89		
Boş Zaman Tercihi	Kitap okurum	69	8,22	7,74	2,081	0,105
	Sinemaya giderim	14	13,21	6,27		
	Tarihi yerleri gezerim	37	8,03	6,38		
	Eğlence mekânlarına giderim	24	10,08	9,05		
Kendini Tanımlama	Sessiz sakin	55	7,45	6,97	13,211	0,000**
	Sosyal ve dışa dönük	58	8,60	6,46		
	Hiperaktif (hareketli)	18	6,72	6,96		
	Sinirli ve çabuk parlayan	13	20,08	7,26		

** P<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

Table 6 Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini yaş, hizmet süresi, kadrosu, eğitim durumu, boş zaman tercihi ve kendilerini tanımlama değişkenlerine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova testi analiz sonuçları Tablo 5’de verilmiştir. Yapılan tek yönlü anova testi sonuçlarına göre yaş, hizmet süresi, kadrosu, eğitim durumu ve boş zaman tercihi değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı fark görülmemiştir. Kendini tanımlama değişkeni ile ilgili analiz sonuçlarına bakıldığında ise kendini sinirli ve çabuk parlayan olarak tanımlayan kamu çalışanlarının depresyon eğilimleri ($\bar{x}=20,08\pm 7,26$) kendini sessiz sakin, sosyal ve dışa dönük, hiperaktif olarak tanımlayan kamu çalışanlarına göre anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür ($p<0,05$).

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının toplam %72,9'luk kısmı 26-40 yaş aralığında olup katılımcıların çoğunluğunun genç olduğunu söyleyebiliriz. Katılımcıların %60,4'lük çoğunluğu erkek çalışanlardır. Hizmet sürelerine bakıldığında toplam %55,6'sı 0-5 yıl aralığında görünmektedir. Katılımcıların %59,0'u memur/uzman, %27,8'i sözleşmeli ve %13,2'si müdür veya yönetici pozisyonundadır. Çalışanların %77,1'i lisans veya lisansüstü mezundur. Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının %47,9'u boş zamanlarında kitap okumayı, %25,7'si tarihi yerleri gezmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %40,3'ü kendini sosyal ve dışa dönük, %38,2'si sessiz sakin, %12,5'i hareketli, %9,0'u ise sınırlı olarak tanımlamıştır. Araştırmaya katılan kamu personelinin Beck depresyon ölçeğinin her bir maddesinden elde edilen ortalama puanlar sonucunda (depresif belirti yok) olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını döneminde depresyon eğilimlerinin bulunmadığını söyleyebiliriz. “Depresyon ve anksiyete bozukluklarının en yaygın görülen psikiyatrik bozukluklardır. Diğer tıbbi hastalıklarla çok sık birliktelik gösterirler ve bazı ilaçlar her iki tabloya da yol açabilirler. Depresyon ya da anksiyete bozuklukların varlığı var olan tıbbi hastalığın seyrini ve tedavi yanıtını olumsuz olarak etkileyebilirler” (Karamustafaloğlu ve Yumrukçal, 2011:69). Araştırmaya katılan kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini cinsiyet değişkenine göre değerlendirdiğimiz de anlamlı fark göstermemiştir. Demirci vd., 2018 yapmış olduğu çalışmada “öğrencilerin depresyon algıları beden eğitimi spor öğretmenliği bölümü öğrencileri ile spor yöneticiliği ve eğitim fakültesi öğrencileri arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir.” Toplumsal ve ekonomik değişkenlerin psikiyatrik bozuklukların en önemli yordayıcısı olduğu; işsizlik, yoksulluk, göç, stresli yaşam olayları, travma, aile dinamikleri, cinsiyet rolleri ve kültürel özellikleri de kapsayan genel ekonomik zorlukların hem ruhsal bozuklukların ortaya çıkması hem de süreklilik kazanması açısından en güçlü değişkenler olduğu giderek kabul görmektedir (Kaya, 2007:18). Kamu çalışanlarının Covid-19 salgını dönemindeki depresyon eğilimlerini test sonuçlarına göre yaş, hizmet süresi, kadrosu, eğitim durumu ve boş zaman tercihi değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı fark görülmemiştir. Kendini tanımlama değişkeni ile ilgili analiz sonuçlarına bakıldığında ise kendini sınırlı ve çabuk parlayan olarak tanımlayan kamu çalışanlarının depresyon eğilimleri kendini sessiz sakin, sosyal ve dışa dönük, hiperaktif olarak tanımlayan kamu çalışanlarına göre anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür.

References

- Adasal, R. (1973). Modern Normal ve Medikal Psikolojik, Ankara: A.Ü. Tıp Fakültesi Yayınları.
- Alper, Y., Bayraktar, E. & Karaçam, Ö. (1997). Herkes İçin Psikiyatri, İstanbul: Era Yayıncılık.
- Aktaş, H. (2004). İnsanda Duygusal Yaşantı, Ankara: Palme Yayıncılık.
- Baltaş, A. & Baltas, Z. (1998). Stresle Başa Çıkma Yolları, İstanbul: Remzi kitabevi.
- Beck A.T. (1961). “An Inventory for Measuring Depression”. *Arch Gen Psychiatry*, (4), 561-571.

- Cimilli, C. (2001). Depresyonda Sosyal ve Kültürel Etmenler. *Duygu Durum Dizisi*, 4: 157-168.
- Erdoğan, A & Hocoğlu, C. (2020). Siberkondria: Bir Gözden Geçirme, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12(4), 435-443.
- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanterinin Üniversite Öğrencileri için Geçerliliği, Güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 23(7), 3-13.
- Kara, E. (2020). Kovid-19 Pandemisindeki Dezavantajlı Gruplar ve Sosyal Hizmet İşgücünün İşlevi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 28-34.
- Karaca, N., Aksakal, E. & Kılıç, C. (2020). Covid-19 Salgınının Türkiye’de Aile İçerisinde Yol Açtığı Toplumsal Etkiler, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (4), 1811-1831.
- Karamustafalıoğlu O. & Yumrukçal, H. (2011). Depresyon ve Anksiyete Bozuklukları, *The Medical Bulletin of Şişli Etfal Hospital*, 45(2), 65-71.
- Kaya, B. (2007). Depresyon: Sosyo-ekonomik ve Kültürel Pencereden Bakış, *Klinik Psikiyatri*, 10(6), 11-20.
- Kesebir, S. (2004) Depresyon ve Somatizasyon. *Klinik psikiyatri*, 1, 14-19.
- Lu, W., Wang, H., Lin, Y., & Li, L. (2020). Psychological Status of Medical Work Force During the COVID-19 Pandemic: a Cross-Sectional Study. *Psychiatry Research*, 1-5.
- Mete, H.E. (2008). Kronik Hastalık ve Depresyon, *Klinik Psikiyatri*, 11(3), 3-18.
- Özlu, A. & Öztas, D. (2020). Yeni Corona Pandemisi (Covid-19) İle Mücadelede Geçmişten Ders Çıkartmak. *Ankara Medical Journal*, (2), 468-481.
- Rosen, D.H., Gregory R.J., Pollock, D. & Schiffmann, A. (1987). Depression in Patients Referred For Psychiatric Consultation. *General Hospital Psychiatry*, 9, 391-397.
- Rouchell, A.M., Pounds, R. & Tierney J.G. (2002). Depression. *Textbook of Consultation-Liaison Psychiatry*, 2. Baskı, 1. Cilt, MG Wise, JR Rundell (Ed), Washington DC *American Psychiatric Publishing, Inc.* ,307-338.
- Taycan, O., Kutlu, L., Çimen, S. & Aydın, N. (2006). Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Hemşirelerde Depresyon ve Tükenmişlik Düzeyinin Sosyodemografik Özelliklerle İlişkisi, *Anatolian Journal of Psychiatry*,7, 100-108.
- Williams, D.R. & Neighbors, H.W. (2007). Duygudurum Bozuklukları Üzerine Sosyal Bakış Açıları. *Duygudurum Bozukluklarının Epidemiyolojisi. Duygudurum Bozuklukları Temel Kitabı*. Eds: DJ Stein, DJ Kupfer, AF Schatzberg, Çeviri Editörü T Oral, İstanbul, (*The American Psychiatric Publishing*) *Sigma Publishing*, s. 145-158.